

पूर्वांचल

२६ Purwanchal National Daily

विद्यालयलाई शान्ति क्षेत्र
बनाउँ, बन्द हड्डताल, राजनीतिक
क्रियाकलाप, हिसात्मक
गतिविधिबाट ठाढै राख्नै ।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रशारण विभाग

◆ वर्ष : २६ ◆ अंडक : ५० ◆ पृष्ठ ४ ◆ बित्तमोड़ ◆ विसं २०७७ पुस २२ गते बुधवार (Wednesday, January 6, 2021) नेपाल सम्वत् १९४१ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल्य रु : ५/- भारतमा भार : ४/-

सामान्य विवादमा श्रीमतीको हत्या

इलाम, पुस २१। देउमाई नगरपालिका-८ आमदोटेकी २७ वर्षीय नप्रता राईको हत्या भएको छ ।

सामान्य धरायरसी विवादमा भएको विवादमा श्रीमतीलाई खुक्कीले घाँटीमा प्रहर गरी हत्या गरेको अभियोग पति ३३ वर्षीय सुवास राईलाई जिल्ला प्रहरी कार्यालय इलामले पकाउ गरेको छ ।

घटनावारे जानकारी पाउनासाथ प्रहरीचौकीकी जीतपुरवाट खट्टिएको प्रहरी टोलीले राईलाई नियन्त्रणमा लिएको छ । उक्त स्थानमा जिल्ला प्रहरी कार्यालयबाट अनुसन्धान अधिकृतसीहितको टोलीले अनुसन्धान गरिरहेको र शब परीक्षण गर्ने तयारी भझरेको प्रहरीले जनाएको छ ।

दुर्घटनामा एक युवकको मृत्यु

भक्तपुर, पुस २१। पूर्व-पश्चिम महेन्द्र राजमार्ग अन्तर्गत किलोमीटरमा मंगलवार भएको सवारी दुर्घटनामा परी सुनसरी बराह थेब-ज्ञा २९ वर्षीय जानेन्द्र तामाडको मृत्यु भएको छ ।

पश्चिमाट पूर्वतार्फ जाई गरेको को०४६ १०५८ नम्बरको प्रदेश १-०२-०४३४ ११९ नम्बरको मोटरसाइकललाई ठक्कर दिवा मोटरसाइकल सवार तामाड गर्ने राजमी धाह्रुको भएको थिए ।

उनीसाँगे मोटरसाइकलमा सवार इटरी उपमहानगरपालिका-१की सलिना राई धाह्रुको भएकी छन् । उनीहुन दुईलाई विर्तामोडाङ्गास्थित वीएंडरी अस्पतालमा उपचारका लागि लागिएकोमा उपचारकै क्रममा तामाडको मृत्यु भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय भाषाले जनाएको छ ।

नहरमा पौडी खेल्दा...

भक्तपुर, पुस २१। भाषाको शिवसताकीमा नहरमा दुखरे एक बालकको मृत्यु भएको छ ।

मृत्यु हुनेमा शिवसताकी-२ हिमाली चोक निवासी विष्णु कार्कीको ११ वर्षीय छोरा विवर रहेको छन् । घरेवै ५४४ मिटर उत्तर रहेको नहरमा पौडी खेल्ने क्रममा दुखरे बालकको मृत्यु भएको हो ।

वालकलाई दुखेको देखेपछि आफतसे उद्धर गरेर उपचारको लागि लाइफलाइन अस्पताल दमक लगेका थिए । बालकको उपचारको क्रममा मृत्यु भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय भाषाले जनाएको छ ।

प्रधानमन्त्रीको अमित्यक्ति स्तरहीन: बुढाथोकी

विर्तामोड़, पुस २१। नेपाली कांग्रेसको क्रियाकलाप वृद्धियोगीले प्रधानमन्त्रीको भएको ओलीले अन्तर्निधिसभा विग्रह गर्ने प्रतिगामी कदमको काग्ने सले एकदिक्का भएर विरोध गर्नें बताएका छन् ।

नेपाली कांग्रेस भाषाप्रदारा मंगलवार आयोजित विस्तारित बैठकलाई सम्पोदन गर्दै नेता बुढाथोकीले काग्ने संघिको शासनको पक्षमा रहेकाले विधि विचारी रमिते बनेर बस्न नसक्ने स्पष्ट पारे ।

कम्पनीनस्ट पार्टीको अन्तरिक झगडालाई लिएर प्रधानमन्त्री ओलीले सिर्गो सांविधानिकार्थी हमला गरेकोमा आपात जानाउँदै पूर्वमन्त्री बुढाथोकीले संसदको सामन गर्नेवाट भागेर विघटन गर्ने व्यक्तिको आम निवाचन गराउनेमा विश्वास नहुन्छ ।

प्रत्येकजसो सावेजनिक कार्यक्रममा प्रधानमन्त्रीको अन्तरिक झगडालाई तुलन सम्पर्क गर्नुपर्नेको छ ।

नेपाली कांग्रेस भाषाप्रदारा सम्पादित उद्धव थापाको सम्पादिततामा सम्पन्न विस्तारित बैठकमा पाँचवटा निवाचन क्षेत्रका पदाधिकारी, १० वटा प्रदेश निवाचन क्षेत्रका पदाधिकारी, गाउँ/नगरपालिकाका पदाधिकारी, भातृ तथा शुभेच्छुक संस्थाको प्रतिनिधित्वको सहभागिता रहेको थिए ।

प्रत्येकजसो सावेजनिक कार्यक्रममा प्रधानमन्त्रीको स्तरहीन अभियन्तिको चुनाव

गराउनेमन्या उत्तेजना र आवेग सिर्जना गरेर परिवर्तितालाई भन्न जटिल बानाउने योजना बुनिएको नेता बुढाथोकीको भनाइ छ ।

अर्का केन्द्रीय सदस्य एवम् पूर्व राज्यमन्त्री संरिता प्रसाईले केन्द्रीय ओलीको असवैद्यानिक कार्यको आन्दोलनमार्फत सशक्त प्रतिरोध गर्दै संवैचारिक अदालतले चुनावको पक्षमा फैसला दिए आन्दोलनलाई निवाचन तथायीमा रुपार्थतामा गर्नुपर्नेमा जोड दिएन् ।

भातृ संघसंस्था र शुभेच्छुकहरुको कार्यक्रमहरूलाई जनस्तरमा पुर्याई आन्दोलनको माहात्मा बढाउनपर्ने उत्तर भनाए थिए ।

नेपाली कांग्रेस भाषाप्रदारा सम्पादित उद्धव थापाको सम्पादिततामा सम्पन्न विस्तारित बैठकमा पाँचवटा निवाचन क्षेत्रका पदाधिकारी, १० वटा प्रदेश निवाचन क्षेत्रका पदाधिकारी, गाउँ/नगरपालिकाका पदाधिकारी, भातृ तथा शुभेच्छुक संस्थाको प्रतिनिधित्वको सहभागिता रहेको थिए ।

त्यसेगाई आगामी माघ ३ गते १५ वटै पालिका र माघ ८ गते १३१ वटै बडाहरूमा विवोध प्रदर्शन र कोणसभा सम्पन्न गरिने भएको छ । पालिका र बडाहरूको आन्दोलन तयारीका लागि जिल्ला समितिको निर्देशन अनुसार आगामी पुस २८ गते पालिकास्तरमा अनुसार आगामी पुस २८ गते बुढाथोकी चुनाव

स्टर चाहियो

काँकरभिट्टा बजार मेन हाइवे आसपास देखिने ठाउँमा १५०० स्वायार चारफिट्डेखि २००० स्वायारप्रिफिट क्षेत्रकल भएको ठाउँ आवश्यक भएकाले इच्छुक व्यक्तिको तुलन सम्पर्क गर्नुहोला । सम्पर्क : ९८०२७९०९७९४

बित्ता आयुर्वेद एण्ड फिजियोथेरापी सेन्टर, आषाङ्गु आयुर्वेद फार्मेसी

दैनिक डाक्टरबाट OPD, पायल्स, फिसर, फिस्टुला को क्षारसुत्र विधिद्वारा उपचार हाड्डोर्नी, नशा, पारालाइसिस, मसाजद्वारा उपचार । सम्पर्क : ९८०६०००३१३/०२३-५९०९६६

माओवादीलाई फुफ्फर नगर्न 'चेतावनी'

'सरकारविरुद्ध आन्दोलन गर्दै'

भाषा, पुस २१। नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी नेकपाका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल प्रचण्ड र माधवकुमार नेपाल समूहले चाँडै कांग्रेसमांगोर्चावन्दी हुने दावी गरेको छ ।

प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले गरेका कामको चर्चा गर्दै अध्यक्ष पाठकले भने- मुलुकको बृहतर हितका लागि प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले सही कदम चाल्नु भएको छ । प्रधानमन्त्री ओलीले गरेका राशा काम मध्ये राष्ट्रियता र नाकावन्दीको प्रतिपादन नहुने तर्क छ ।

आम जनमानसमा नेकपाको चुनाव चिन्ह सूर्य कस्को दार्त्त्वान्तरी र फलकसिंह दर्लामी वाहेक अन्य सबै एकै ठाउँमा उभयने परिस्थितीको विकास भइहरूको उनको भनाइ छ । स्थानीय तहका हामीले जितेका सात जनप्रतिनिधि वाहेक अन्य सबै एकै ठाउँमा हुनुहुन्दै-अध्यक्ष पाठकले भने- म गर्वका साथ भन्न सक्छु माओवादीले जितेको सिट १४ होइन र ? त्यो १४ को फुफ्फर अनि त्यसमा एक थपियो भने १५, दुई थपियो भने १६, तीन थपियो भने १७ हुने हालो, मलाई ४० /५० पुर्याएको हेर्न मन छ । त्यो उहाँहरूले पूरा गर्न सक्नु हुन ।

नेकपाका सेनेटरी र्यवीन कोइरालालाई दाने समूह छान आग्रह समेत गरेको पाठकले भने- कमरेड र्यवीन कोइराला के कारणले दाने समूहमा जानुभयो त्यो म भन्न सविर्दन तर कमरेड र्यवीन तपाईं पनि हामीहरूसँगै अधि बढ्दै दृढ सकल्पका साथ आउनुहोस तपाईलाई स्वागत गर्न तयार छौं । अध्यक्ष पाठकले पार्टी इज्जार्च कोइरालालाई विचलित नहुन समेत आग्रह गरेको छ ।

नेकपाका सेनेटरी समाजलाई जितेको विकासमा गहाना चैरियर नेतालाई आग्रह गर्ने थाह भए पनि गुटबन्दीका कारण विरोधमा उत्तर नसकेको बाबैकी अन्तिम पृष्ठमा ।

दुखेगल, पार्टी केन्द्रीय सदस्य तथा अनेकस्वर्विद्युत व्यापारिक सदस्य सुनीता बराल, मनोज ताम्ची, नेकपा स्थानीय कमिटी सदस्य सुनीता बराल आयोग नेताले भन्ने थाह भए पनि गुटबन्दीका कारण विरोधमा उत्तर नसकेको बाबैकी अन्तिम पृष्ठमा ।

नेकपाका ओली समूहले तपाईलाई अनेकस्वर्विद्युत व्यापारिक सदस्य सुनीता बराल आयोग नेताले भन्ने थाह भए पनि गुटबन्दीका कारण विरोधमा उत्तर नसकेको बाबैकी अन्तिम पृष्ठमा ।

</div

मेची अस्पतालको कर्मचारी नियुक्ति मा चलखेल !

पार्श्व मण्डल

भद्रपुर, पुस २१। विगत १६ वर्षदेखि मेची अस्पताल भद्रपुरको कार्यालय सहयोगी (स्वीपर) मा कार्यरत भद्रपुर नगरपालिका-८ निवासी देवकली पासवान अहिले बेरोजगार छिन्।

सरसफाईको कर्मचारीको टेन्डर प्रक्रिया हटाएर अस्पताल प्रशासनले सञ्चालक तथा व्यवस्थापन समितिको स्वामित्वमै रहेणे गर्नी कार्यालय सहयोगी (स्वीपर) ज्यालादारीमा नियुक्त गरेपछि अन्वाजी ५० वर्षीय देवकली अहिले बेरोजगार भएकी हुन्। देवकली जस्तै विगत ७ देखि १६ वर्षसम्म अस्पतालकै सरसफाईको काम गर्दै आइहेका १० घरपरिवार एकैवेटी रोजगार गुमाउँदा विचलिमा परेका छन्।

अस्पतालको सरसफाईको काममा सार्सिक १५ सय तलबमा प्रवेश गरेकी देवकली जागिर २०७६ पुस ९ गते सम्म अस्पतालमै थियो। अस्पताल प्राप्तानले १४ जना कार्यालय सहयोगी (स्वीपर) नियुक्त गरेसँग उनको जागिर गयो। श्रीमानी नभएको देवकली दुई छोरी, एक छोरा र नानिनातिना लिएर भाइ घरमा बस्दै आएको छिन्। 'ज्याइले छाडेपछि दुवै छोरी मसर्न बस्दै आएको छन्'- आश भाइ उनले भनिन्- 'एउटा छोरा छ, त्यो पनि काम गर्दैन, परिवार पाल्ने सबै मेरो जिम्मामा थियो, अब कसरी परिवार पाल्नु ?' १५ सय तलब हुँदा अस्पतालको सरसफाई काममा प्रवेश गरेको बताउदै उनले भनिन्- 'अहिले ६ हजार रुपैयी तलब पाउँदै तर अब त्यो पनि नहुने भएपछि कहाँ जानु, कसले काम दिन्छ यो उमरमा ?'- उनले प्रश्न गरिन्। अस्पतालमा १६ वर्ष सेवा गर्दा जागिरबाट निकालियो- उनले भनिन्- 'हामीलाई ६ हजार रुपैयी तलब दिए पुरुष, १४-१५ हजार चारीदैनें।'

त्यसै अस्पतालमै १५ वर्ष काम गरेकी विमला हारिजनको पीडा पनि उस्तै छ। उनका पनि श्रीमान छैनन्। दुई छोरा छन्, तर, उनलाई हुँदैन न। विमला अस्पतालमै काम गरेकी जीवन चलाउदै आएकी थिन्। अब जागिर छैन, के गरेर खानु समस्या पन्यो- उनले भनिन्। उनी ज्यानको बाजी राखेर संक्रमितको रेखेदेखि तथा सरसफाईमा खिटाइन् तर अहिले अस्पतालले उनलाई जागिरबाट हटायो। नेहाको आमाबुद्धा र एउटा भाइ छन्। परिवार नै आफूले चलाउनु परेको उनले बताइन्। अब जागिर छैन, के गरेर खानु समस्या पन्यो- उनले भनिन्। उनीहरू जस्तै १६ वर्षदेखि काम गर्दै आएको अवलीया हारिजन, १० वर्ष काम गरेकी रेखा कामती, गुडिया कामती, ७ वर्ष काम गरेको विवा मण्डल, ६ वर्ष काम गरेकी लिलता कामतीको परिवार रोजगारी गुमाउँदा विचलिमा परेका छन्। उनीहरू सबैको स्थायी ठेगाना भद्रपुर-५ र ८ दृष्टि।

अभिभावक भन्ने तै कोरी छैन। उनको आमाबुद्धा को निधन भद्रपुरको छ। दुई जना दिवी पनि विवाह भएर गइसको छन्। उनले अस्पतालमै जागिर गरेको आफ्नो दैनिक गुजारा चलाउदै आएकी थिन्।

त्यसै १० वर्षदेखि काम गर्दै आइरहेकी नेहा खातुन कोरेना संक्रमणको अवस्थामा कोम्पिउटर उपचार केन्द्रमा दिनरात खेलेको थिए। उनी ज्यानको बाजी राखेर संक्रमितको रेखेदेखि तथा सरसफाईमा खिटाइन् तर अहिले अस्पतालले उनलाई जागिरबाट हटायो। नेहाको आमाबुद्धा र एउटा भाइ छन्। परिवार नै आफूले चलाउनु परेको उनले बताइन्। अब जागिर छैन, के गरेर खानु समस्या पन्यो- उनले भनिन्। उनीहरू जस्तै १६ वर्षदेखि काम गर्दै आएको अवलीया हारिजन, १० वर्ष काम गरेकी रेखा कामती, गुडिया कामती, ७ वर्ष काम गरेको विवा मण्डल, ६ वर्ष काम गरेकी लिलता कामतीको परिवार रोजगारी गुमाउँदा विचलिमा परेका छन्। उनीहरू सबैको स्थायी ठेगाना भद्रपुर-५ र ८ दृष्टि।

व्यक्ति हेरै जागिर दिक्षिणी पीडितको आरोप

मेची अस्पताल भद्रपुरले २०७६ मसीर २४ गते सुरक्षा गार्ड र कार्यालय सहयोगी (स्वीपर) ज्यालादारीमा कर्मचारी चाहिन्दू भनेर द्वितीय विमला अस्पतालमै काम गरेकी जीवन चलाउदै आएकी थिन्। 'अब छानको रकम कसरी तिर्न, पेट कसरी पाल्नु, हामीलाई अरु काम गर्न आउदैन- विमलाले भनिन्- 'मैनेमा बेलामा अस्पतालले जागिर खोसेर तिमीहरू अहिले नै मरिजा भनेर छाडियो।'

७ वर्षदेखि काम गर्दै आइरहेकी अनिसा पासवानको

त्यसैसनले सबैलाई आश्वासन दिएको थियो। त्यसपछि त्यहाँ कार्यरत सबै जनाले फारम भेरेर परीक्षामा सामेल भएका थिए। तर, अस्पताल प्राप्तानले पुस ७ गते कर्मचारी सहयोगी (स्वीपर) पदमा पुराना गरेपछि कार्यालय सहयोगी (स्वीपर) नियुक्त भएका उम्मेदवारको नाम प्रकाशन गरेपछि कार्यालय सहयोगी (स्वीपर) नियुक्त गरेको अस्पतालको गुरुआउँदा चलाउनु परेको उनले बताइन्।

लामो सम्पर्देखि काम गरिरहेका कार्यालय सहयोगी (स्वीपर) लाई हाटाएर छोटो समयका लागि सोर्सफोर्समा जागिर खाने व्यक्तिहरूलाई स्वीपर पदमा नियुक्त गरेको पीडित महिलाहरूको आरोप छ। अस्पतालमा पुर्णा कादने, ओटी वा प्राप्तानमा बस्ने, डाक्टरको घरमा भाडा माझ्हने र एउटे परिवारको अवस्था उपरस्तालाई जागिर दिएको भएको बताउदै गुडिया कामतीले भनिन्- 'परीक्षाको वहानामा स्वीपर पदमा कर्मचारी नियुक्त गरेर अस्पताल प्राप्तानले आफों प्रक्रिया मात्र पूरा गरेको हो, यो सब पहिलादेखि नै सेटिङ थियो, स्वीपर पदमा पुर्णा कादने, भांडा माझ्हने, अस्पतालमै जागिर दिएको विवा मण्डल, ६ वर्ष काम गरेकी लिलता कामतीको परिवार रोजगारी गुमाउँदा विचलिमा परेका छन्। उनीहरू सबैको स्थायी ठेगाना भद्रपुर-५ र ८ दृष्टि।

व्यक्ति हेरै जागिर दिक्षिणी पीडितको आरोप

मेची अस्पताल भद्रपुरले २०७६ मसीर २४ गते सुरक्षा गार्ड र कार्यालय सहयोगी (स्वीपर) ज्यालादारीमा कर्मचारी चाहिन्दू भनेर द्वितीय विमला अस्पतालमै काम गरेकी जीवन चलाउदै आएकी थिन्। 'अब छानको रकम कसरी तिर्न, पेट कसरी पाल्नु, हामीलाई अरु काम गर्न आउदैन- विमलाले भनिन्- 'मैनेमा बेलामा अस्पतालले जागिर खोसेर तिमीहरू अहिले नै मरिजा भनेर छाडियो।'

७ वर्षदेखि काम गर्दै आइरहेकी अनिसा पासवानको

त्यसैसनले सबैलाई आश्वासन दिएको थियो। त्यसपछि त्यहाँ कार्यरत सबै जनाले फारम भेरेर परीक्षामा सामेल भएका थिए। तर, अस्पताल प्राप्तानले पुस ७ गते कर्मचारी सहयोगी (स्वीपर) नियुक्त भएका उम्मेदवारको लिएर रात्रि उठाउनु चाहिन्दू भनेर द्वितीय विमला हारिजनले उनले बताइन्। अब जागिर दिएको भएको बताउदै गुडिया कामतीले भनिन्- 'परीक्षाको वहानामा स्वीपर पदमा कर्मचारी नियुक्त गरेर अस्पताल प्राप्तानले आफों प्रक्रिया मात्र पूरा गरेको हो, यो सब पहिलादेखि नै सेटिङ थियो, स्वीपर पदमा पुर्णा कादने, भांडा माझ्हने, अस्पतालमै जागिर दिएको विवा मण्डल, ६ वर्ष काम गरेकी लिलता कामतीको परिवार रोजगारी गुमाउँदा विचलिमा परेको बताइन्। उनीहरू सबैको स्थायी ठेगाना भद्रपुर-५ र ८ दृष्टि।

के भन्नु- अस्पतालका मेसु डा. ठाकुर

अस्पतालले सरसफाईको ठेक्का लगाउँदा ठेक्काले २९ जना स्वीपरलाई सरसफाईको काममा बढाउँएको अस्पतालका मेडिकल सुपरिणेटेन्ट डा. पीताम्बर ठाकुरले बताए।

ठेक्काले उनीहरूलाई सरसफाईको स्वीपरले राम्रो काम नाहाए र अर्थात भानु बताउदै गुडिया कामतीले भनिन्- 'परीक्षाको वहानामा स्वीपर पदमा कर्मचारी नियुक्त गरेर अस्पताल प्राप्तानले आफों प्रक्रिया मात्र पूरा गरेको हो, यो सब पहिलादेखि नै सेटिङ थियो, स्वीपर पदमा पुर्णा कादने, भांडा माझ्हने, अस्पतालमै जागिर दिएको विवा मण्डल, ६ वर्ष काम गरेकी लिलता कामतीको परिवार रोजगारी गुमाउँदा विचलिमा परेको बताइन्। उनीहरू सबैको स्थायी ठेगाना भद्रपुर-५ र ८ दृष्टि।

सरकारिरुद्धु ..

त्रेप्तको दावी छ। सबैद्यनिक निकायमा सेटिङ छ भनेर ओटी सम्पूर्णले नै हल्ता चलाएको उनले आरोप लगाए। सबैद्यनिक निकायले निष्पत्ति छानबान गर्दैन भन्नु ती निकायमाथिको अपमान भएको उनको भनाइ छ।

कानूनसम्मत हुने करा ओलीले भ्रम छेवस्तो नभएको भन्नै त्रेप्तको ओलीले नै आफूहरू नारारिकरकहाँ जान वाध्य पारेको बताए। प्रधानमन्त्री कैरी शर्मा ओली सम्भूका नेतालाई अफै पनि संचिन आफूहरूले अवसर दिएको श्रेष्ठोको भनाइ छ। उनले ओलीविरुद्ध काउन्टर स्ट्रोटो बाजानु आवश्यक नै नभएको बताए।

वितरक घाहियो

काम पनि राम्रो हुन सकेको छैन। अस्पतालले जागिर दिएका हाम्रा दुई साथी रुपानि हरिजनले मात्र विवाह द्वारा देखिउँस २ बजेसम्म सरसफाईको काम गर्दै आएका छन्। अरु नियुक्त भएका कर्मचारी विवाह १० बजे आउने, अस्पतालको काम गर्ने अनि जाने मात्र गरिएको छैन।

कृष्ण-लीला' को सुटिडु

पाठ्यक्रम विवाद चौडै अन्त्य होस्

कोरोनाले सबैमन्दा बढी प्रभावित शिक्षा क्षेत्र पाठ्यक्रमको विवादले भन्न अन्यौलमा परेको छ । परीक्षाको मुख्यमा कोरोनाका कारण बढ्द भएका शैक्षिक गतिविधि अको चैत आउन लाग्दा समेत पूर्णरूपले र पूर्ववत् सञ्चालन हुने अवस्थामा छैन् । यद्यपि कही क्षेत्र, जिल्ला र पालिकाहरूसे स्वनिर्णय गरेर शिक्षण संस्थाहरू खुल्ला गरेका छन्, तर त्यसले देशको तस्वीर देखाउँदैन । सरकारले तै विद्यालय खोल निर्देशन नदिउँजेल सबै विद्यालयहरू सञ्चालन हुँदैन् र त्यसो नहुँजेल शिक्षण संस्था सञ्चालन भएको मानिन्दैन । यही अस्पष्टताका बीच चालू शैक्षिक शत्र खेर जाने निश्चित जस्तै भएको छ । किनकि हास्त्र शैक्षिक शत्र बैशाखमा शुरू भएर चैतमा समाप्त हुने गर्दछ । यो वर्षको नवौ माहिना यत्तिकै बित्ने पक्का जस्तै छ । गत वर्षको एसईई र कक्षा ११ र १२ का वार्षिक परीक्षा नै सञ्चालन भएनन् । चालू वर्षको भद्रामा शुरू हुनुपर्ने कक्षा ११ र १२ को नियमित र भौतिक कक्षा आजपर्यन्त सुन्दर भएको छैन् । त्यसमाथि कक्षा ११ को नयाँ पाठ्यक्रमको विवादले समस्या भन्नै कर्त्तिएको छ ।

संघीय संरचनामा गणपति विद्यालय शिक्षाको अधिकार तथा व्यवस्थापनका सम्बन्धमा संघ र स्थानीय सरकारबीच शुद्धेखि नै विवाद उत्पन्न भयो । सविधानले माध्यमिक तहसम्मको शिक्षाको अधिकार स्थानीय तहलाई दिएको छ । त्यही अधिकार प्रयोगका नाममा नियुक्ति, सरकार, पदस्थान र परीक्षा सञ्चालनका विषयमा समेत विवाद उत्पन्न भएको हुन् । त्यस्तै पाठ्यक्रम निर्माण र कार्यान्वयनका क्रममा पनि बहस भइरहेकै छन् । यसै विषयमा संघ र स्थानीय सरकारबीचको बहस र विवाद सर्वोच्च अदालतसम्म पुऱेको छ । जसका कारण विद्यार्थीको भविष्य नै अन्यौलमा परेको छ । जसोतसो अनलाइन कक्षा सञ्चालन गरेका विद्यालयहरूसे नयाँ पाठ्यपुस्तक अनुसार पढाउँदै गर्दा अदालतमा परेको मुद्दा र त्यसको फैसला नआएका कारण शिक्षण संस्था र विद्यार्थीहरूसँग अभिभावक पनि तनाव व्यहोर्न बाध्य भएको छन् ।

संघीय र स्थानीय सरकारका अधिकारका सम्बन्ध उत्पन्न विवादका बीच नयाँ वा पुरानो पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तकको बहसले यो वर्ष त्यतिकै बित्ने निश्चित जस्तै भएको छ । सविधान जारी हुनुअधिको शिक्षाको आठौ संशोधन अनुसार १ देखि १२ कक्षासम्मलाई विद्यालय शिक्षामा रूपाल्परण गरिएको थिए । त्यही आधारमा पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले पाठ्यक्रम निर्माण गयो । त्यस अनुसार १ र ११ कक्षाका पाठ्यक्रम परिवर्तन गरियो भने आगामी २०२० सालसम्ममा सम्पूर्ण पाठ्यक्रम परिवर्तन गरिसक्ने योजना फेरि अन्यौलमा परेको छ । मुद्दाको सुनुवाई गर्दै अदालतले गत कात्तिक २० गते अल्पकालीन अन्तरिम आदेश दिए पाठ्यक्रमको प्राप्त तत्काल कार्यान्वयन नगर्न भनेको छ । त्यस्यता अदालतले कुनै आदेश वा फैसला नदिएका कारण बल्लतल, जसोतसो सञ्चालन हुँदै आएका शैक्षिक गतिविधि निर्धक्ष हुने हो कि आशंका बढेको छ । सरकारविरुद्ध को मुद्दा अहिले सर्वोच्च अदालतको प्रमुख विषय भएको होला । यसले लाखौं विद्यार्थीको भविष्यसँग जोडिएको विषय आभौलमा पारिनु हुँदैन । विवादको निरुपण गर्न सरकारवाला निकाय गम्भीर हुनैपर्दै ।

अधिकारी बन्धुलाई सम्मान

अर्जनधारा, पुस २१ । कश्यप गोत्रीय अधिकारी वंश प्रतिष्ठान अर्जनधाराले आफ्नो नगरित्र रहेका बढ तथा एसईईमा उत्कृष्ट अंक प्राप्त गर्ने बन्धुलाई सम्मान गरेको छ ।

अर्जनधारा-९, मिलनचोकमा रहेको कश्यप गोत्रीय अधिकारी वंश प्रतिष्ठान अर्जनधारा नगर समितिको भवन निर्माण स्थलको प्राप्तिष्ठानमा गरिएको अधिकारी बन्धुको भेलामा उनीहरूलाई सम्मान गरिएको हो । सम्मानित हुनेहरूमा बढ मुक्तिनाथ अधिकारी, निवर्तमान नगर अध्यक्ष केयरसिंह अधिकारी, एसईईमा उत्कृष्ट अंक प्राप्त गर्ने रोशन अधिकारी रहेका छन् । उनीहरूलाई

नगदसहित प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको थिए ।

संस्थाका नगर अध्यक्ष गोपाल अधिकारीको सभापतित्व र केन्द्रीय अध्यक्ष नरेन्द्रकुमार अधिकारीको प्रमुख आतिथ्यमा भएको कार्यक्रममा केन्द्रीय महासचिव शेखरनाथ अधिकारी, केन्द्रीय सल्लाहकार सूर्येन्द्रसाद अधिकारी जिल्ला अध्यक्ष चिरञ्जीवी अधिकारी, जिल्ला सचिव मोहन अधिकारी, विर्तामोड नगर कोषाध्यक्ष कृष्ण अधिकारी, जगगादाता गोपाल अधिकारी लगातारको अधिकारी उद्घाटन गरेको थिए । उद्घाटी गोठ पूजा समेत एरिएको कार्यक्रमको सञ्चालन नगर कोषाध्यक्ष होमप्रकाश अधिकारीले गरेका थिए ।

प्रतिनिधि समा पुनर्स्थिपना कि चुनाव

चिंतमणि दाहाल

सशक्ति छन् ।

संविधानका धारा पददा बहुमत पाएको प्रथानमन्त्रीलाई प्रतिनिधि समा विघटन गर्ने अधिकार दिएको छैन । तर, संसदीय प्रस्ताव र अभ्यासलाई पनि आधार बनाई संविधानको धारा ७६ का दफा उपदेश पनि उल्लेख गर्दै राष्ट्रपतिले प्रधानमन्त्रीको सिफारिसलाई सदर गरेको छन् । किनकि संविधान विशद्ध कानूनी कुरा पनि होइ । यो कानूनी र राजनीतीकूल बहुमत पाएको होइ । रिटामा पहिलो सुनुवाई गर्दै प्रधानमन्त्रीयाधीश चोलेन्द्र शमशेर राणाले विघटनावरुद्ध बहस गर्ने विकलहरूलाई तीन बटा महत्वपूर्ण प्रस्ताव सोधेर त्यसको जवाफ दायेको छन् ।

प्रधानमन्त्रीयाधीशका तीन प्रस्तावहरू :

१) प्रधानमन्त्रीलाई प्रतिनिधिसमा विघटनको सिफारिस गर्न नियमित व्यवस्था काहाँ छ ?

२) २०७७ साल र २०७२ सालको संविधान दुबैले प्रतिनिधिसमा विघटन गर्ने सिद्धान्तलाई स्वीकारेका छन्, होइन ? यो भने विघटनको माध्यम के हो, अवस्था कुन हो ? भने मात्रै प्रस्ताव होइ ।

३) संविधानको धारा ७६ (१) अनुसार सकार बन सकेन भने पो उपधारा (२), (३) वा (५) को विकल्पमा जाने होला, उपधारा (१) अनुसार बनेको सरकारले अब म सरकार चलाउन ।

संविधानक अंग पनि संलग्न भएको हुँच ।

त्यसैले बहस गर्ने विकलहरूले जवाफ दिए । एमिस विरुद्ध प्रधानमन्त्रीयाधीशका यी गहन र जटिल प्रस्तावको उत्तर दिए । रिटामा पहिलो सुनुवाई गर्दै प्रधानमन्त्रीयाधीश चोलेन्द्र शमशेर राणाले विघटनावरुद्ध बहस गर्ने विकलहरूलाई तीन बटा महत्वपूर्ण प्रस्ताव सोधेर त्यसको जवाफ दायेको छन् ।

प्रस्ताव १ को उत्तर :

जहाँसम्म परिक्षेप संविधानको अध्ययन र अध्यापन गरेको सानोतिनो अनुभव छ त्यसबाट हेर्दा पहिलो प्रस्तावको उत्तर हो । संविधानको धारा ७६ मा प्रधानमन्त्रीलाई प्रतिनिधि समा विघटन गर्ने पाउने व्यवस्था छ । तर, त्यसम्म शर्तहरू राखिएका छन् । ती शर्तहरूलाई हेर्दा, पददा, बुझ्दा र मन गर्दा बहुमत प्राप्त प्रधानमन्त्रीलाई होइन, अत्यमत भएका प्रधानमन्त्रीलाई विघटनको आवश्यकताको सिद्धान्तलाई हुँच । अथवा प्रधानमन्त्रीलाई प्रतिनिधि समामा विकास प्रस्ताव राखेर विश्वास लिन सक्छ । लिन सकेन भने उसले राजिनामा दिन्छ । अर्को प्रधानमन्त्री हुँच । कमसेकम प्रतिनिधि समा ताकायम हुँच ।

प्रस्ताव २ को उत्तर :

२०७४ सालको संविधान र २०७२ सालमा बनाएका दुवै संविधानले प्रतिनिधिसमा विघटनको सिद्धान्तलाई राखिएको हो । उसले मलाई सरकार चलाउन अद्यतरो भयो अब म सरकार चलाउन निर्वाचनमा जान्नु भयो भने उसलाई प्रतिनिधि समा धारा गरेको छन् । तर, २०७२ सालको संविधानले दिएको हैरै । उसलाई यस संविधानले दिएको विकल्प भनेको उसले राजिनामा दिनेहो । उसकै दलको अर्को सांसद भएको नेताले प्रधानमन्त्री भएर सरकार चलाउने हो ।

संविधानमा भएकोले बारम्बार प्रतिनिधि समा विघटन भयो । पूरे कार्यकाल काम गर्न पाएन । यसैले त्यस्तो निर्कुश अधिकार प्रधानमन्त्रीलाई दिनुहुँदैन भनेर आम सहमति भएपछि २०७२ सालको संविधानमा बहुमत प्राप्त प्रधानमन्त्रीलाई विघटनको अधिकारको हो ।

यदि बहुमत प्राप्त दलको प्रधानमन्त्रीविरुद्ध अर्थ साल वा दलका देताहाले एकत्र्याए काम गर्ने दिएन भने उसले संसदीय दलमा प्रस्ताव राखेर बहुमत प्राप्त देखाउने र नसको राजिनामा दिने, अर्को बहुमत त्याउले सबैले दलको नेता हुँच । त उपरान्त प्रधानमन्त्रीलाई विघटनको अधिकार विवादमा विकास प्रस्ताव राखेर विश्वास लिन सक्छ । लिन सकेन भने उसले राजिनामा दिन्छ । अर्को प्रधानमन्त्री हुँच । कमसेकम प्रतिनिधि समा ताकायम हुँच ।

प्रस्ताव ३ को उत्तर :

संविधानको धारा ७६ (१) अनुसार सरकार बनेन भने अब धारामा जाने हो । अहिले केपी ओलीको सरकार चलाउन अ७ (१) अनुसार नै बनेको हो । उसले मलाई सरकार चलाउन अद्यतरो भयो अब म सरकार चलाउन अद्यतरो भयो । निर

